

Lucia Majlátová, Checoslovaquia, México y América Central 1945 – 1989, dizertační práce, Středisko ibero-amerických studií, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2015, 290 s., přílohy s. 291-416.

Vyjádření oponenta

Práce z dějin česko/československo-latinskoamerických vztahů, v našem případě dizertační text paní Mgr. Lucie Majlátové, Československo, Mexiko a Střední Amerika 1945 – 1989, náleží k jednomu z tradičních nasměrování české/československé iberoamerikanistiky. Frekvence témat vázáných ke 20. století - k času meziválečné Československé republiky, k době světového válečného konfliktu či k času po druhé světové válce, v případě předkládané práce ohraničené rokem 1989, svědčí jednak o mimořádném postavení latinskoamerického světa v ambicích střeoevropského Československa nehledě na proměny vnitropolitických proměn, jednak o zájmu latinskoamerických zemí o střední Evropu zastoupenou Československem. Téma dizertační práce nás vede do prostoru středoamerických zemí čtyřicátých až osmdesátých let. Je potěšujícím, jak dokládá mj. příloha posuzované práce, že měli a mají badatelé v Československu a v České republice k dispozici mimořádnou sumu pramenné materie, která zdaleka není vytěžena.

Autorka ve dvanácti kapitolách nahlíží prostřednictvím pramenů a literatury do politických, hospodářských a kulturních vztahů. Prameny jsou uloženy v tradičně excerpovaných institucích přednostně české provenience – příslušné fondy Národního archivu a Archivu ministerstva zahraničních věcí ČR jsou doplňovány Archivem bezpečnostních složek ČR. Paní Lucia Majlátová zúročila svou spoluúčasť na grantu „Československo a Latinská Amerika“ RM 07/02/11 MZV České republiky (2013), na středoamerické straně pak znalost Archivo Nacional de Costa Rica a neuspořádaných fondů archivů ministerstev zahraničních věcí Guatemaly, Hondurasu a Nikaraguy (viz přílohy). Současně práce navazuje na autorčin vlastní magisterský text *Relaciones entre Checoslovaquia y México 1945 – 1970*, který doktorandka obhájila v roce 2007. Přirozeně pak v jednotlivých kapitolách, v provázanosti se subtématy, sumarizuje a hodnotí výsledky bádání ke zvolenému časovému úseku jak ve vztahu k Latinské Americe jako celku, tak ke středoamerickému prostoru.

Kapitoly III. až VI. jsou věnovány československo-mexickým relacím (s. 61-161). Pátou kapitolu soustřeďuje ke vzájemným vztahům kulturním, vědeckým a vzdělávacím. Tuto kapitolu připomínám záměrně s důrazem na minulostí prověřenou skutečnost: Jakkoli jsou dobovým snažením preferovány a zdůrazňovány politické a hospodářské zájmy, v dlouhém čase přetrvávají a budoucno utvářejí kontakty obecně společenské – kulturní, badatelské a vzdělávací. Šestá kapitola je věnována méně známým aktivitám československých tajných služeb v Mexiku, a to z důvodu blízkosti Spojených států amerických a reality bipolárního světa. Kapitola představuje konkretizovaný výtěžek Archivu bezpečnostních složek ČR.

Následující kapitoly VII. až XI. (s. 162 an.) nabízejí obdobnou strukturu na příkladech Costa Ricy, Guatemaly, El Salvadoru, Hondurasu a Nikaraguy. Guatemala (Jacoba Arbenze) a Nikaragua (času sandinistické revoluce) jsou příklady provázanosti mocenskopolitických zájmů a ideových střetů rozděleného světa, byť jsou časově vzdáleny jednu generaci. Tyto skutečnosti se přirozeně odrážejí v bohatosti pramenů.

Spíše formou exkursu jsou do dizertační práce včleněny dvě závěrečné kapitoly pojednávající o části literárního odkazu Norberta Frýda (Usměvavá Guatemala) a Salvadora Roque Daltona, dopisovatele Otázek míru a socialismu (Praha). Obě závěrečné kapitoly jsou pro autora oponentního vyjádření konkretizací již dříve vyřečeného – politické a hospodářské ambice pomíjejí, kulturní odkaz trvá.

Předložená dizertační práce paní Mgr. Lucie Majlátové splňuje požadavky standardně kladené na podoby dizertačních prací. Práci přijímám a doporučuji k obhajobě s návrhem klasifikace - prospěla.

Prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.

Katedra historie FF UP v Olomouci

Olomouc 6. srpna 2015